

Kellő időben, dicsősége tetőpontján érlelődött meg benne a visszavonulás gondolata. 1862. július 29-én búcsúzott el a pesti közönségtől Erkel Bánk bánjának Melinda-szerepében. De a búcsúest nem a teljes visszavonulás kezdete volt. 1862-ben vidéki körútra indult. Debrecen, Kolozsvár, Szamosújvár, Dés, Marosvásárhely, Kassa, Léva, Miskolc, Rimaszombat, Szatmár, Nagyvárad, majd rövid pihenő után Makó, Baja, Sopron, Pozsony, Győr, Pécs, Komárom, Balatonfüred, Ungvár, Losonc, valamennyi egy-egy fényes hangversenye emlékét őrzik.

1864 nyarán végleg elhagyta a fővárost, s férje dombegyházi birtokára költöztek. Színpadi ruháit szegényebb színésznőknek ajándékozta, pompás jelmezeit szegény templomoknak adta. Utoljára nyilvánosan 1865-ben, a Nemzeti Színház 25 éves jubileumán lépett föl, s Liszt Ferenc csodálkozva kérdezte: miért nem marad ez a ragyogó tehetség továbbra is színpadon? Ő azonban családjának akart élni. Gyakran bejártak Makóra, a megye székhelyére, s itt részt vett a társadalmi életben. 1888. szeptember 7-én Csanádpalotán Kelemen László emlékoszlopának leleplezésekor Ő volt az ünnepség védasszonya. Makó városa nem volt hálátlan: 1903-ban épült állandó színháza az ő nevét viselte egészen elbontásáig, előcsarnokát a művésznő bronzszobra díszítette, sőt egy kis utca is őrizte nevét. S aztán jött a nagy influenzajárvány, mely 1890. február 10-én örökre elnémította a magyar csalogány hangját.

Alpár Ágnes Népszabadság, 2002. április 13.

Hollósy Kornélia leszármazottai, unokája, dédunokái közöttünk élnek, álljon itt a leszármazottak családfája:

Krivinai Lonovics József II szül: 1824., megh: 1902, Csanád vm. főispánja

Neje: **Hollósy Kornélia** szül: 1827 ápr. 13., megh: 1890 febr. 10.

1. **László II** szül: 1882., megh: 1945 Zalaegerszeg

2. **Mária-Kornélia** szül: 1883 aug. 27., megh: 1942 júl. 19.

Férje **Csáky Armand** gróf, szül: 1880., megh: 1951 jún. 29.

2.1. **Mária** szül: 1907., megh: 1972, Férj: **Abaffy Ferenc**

2.1.1. **Andrea** megh: ?

2.1.2. **Ádám** megh: ?

2.2. **Kornélia** szül: 1910 ápr. 16., Férj: **Dr. Bisztray Tamás** (bisztrai) szül: 1910 márc. 2., megh: 1988 aug. 15.

2.2.1. **Péter** szül: 1938 okt. 27., Neje: 1. **Ladics Mária** szül: 1939

2. **Szabó Zsuzsanna** szül: 1948., elvált 1991

2.2.2. **Borbála, Mária** szül: 1940 szept. 5., Férj: **Varga Géza**, szül: 1923., megh: 1991

2.2.2.1. **Thomas** szül: 1967 nov. 25.

2.2.2.2. **Clara** szül: 1969 okt. 11., férj: **Manuel Gonzales** (Manny)

2.2.2.2.1. **Lucán** szül: 1997 jún. 23.

2.2.2.2.2. **Ruby** szül: 1998 júl. 29.

2.2.3. **Kornélia, Márta** szül: 1942 okt. 2., Férj: **Káplár László** szül: 1946 ápr. 30., házasságk. 1980 nov. elvált: 1991 nov.

2.2.4. **Tamás** szül 1948 dec. Neje **Kóté Éva** szül: 1951 szept.

2.2.4.1. **Zsolt** szül: 1981. dec. 2.

2.2.4.2. **Richárd** szül: 1983 jan. 2.

2.2.4.3. **Andrea** szül: 1948 márc. 4.

2.3. **Ilona** szül: 1913., megh: 1920

* * *

„Álmok álmodói - Világraszóló magyarok"

Egy kiállítás magyarörmény hírességei (sorozat):

Hollósy Simon (1857-1918) festő

A müncheni akadémiára járt, itt festette sokat reprodukált művét, a Tengerihántást (1885). 1886-ban Münchenben megnyitott magániskolájában a friss naturalista törekvések felé terelte lelkes tanítványait. Fiatalabb festőtársai - Réti István és Thorma János - biztatására 1896-ban nyári iskolát nyitott Nagyba-

nyán, mely a napfényben fürdő természet megfestésének inspirálója lett idehaza is, s a magyarországi művészet megújítását hozta magával. 1901-ben kivált a Nagybányai Művésztelepből, és Técsőn szervezett szabadiskolát. 1898-tól éveken át küzdött - megnyugtató eredmény nélkül - a Rákóczi-induló című összefoglaló festménnyel, amelyben a történeti tematika, a társadalmi ítélet és az új festésmód szintézisére vágyott.

„Hollósy Simon elmenése a legfurcsább gondolatokra késztet és jogosít, mert hogy ez már megint egy átkozottan magyar és tragikus távozás. Ugye, hogy a magunk gusztusa és rejtett ravaszsága szerint valamikor fölszabadítottuk a jobbágyokat s a jobbágyság mégis megmaradt? Szegény úri és művész Hollósy Simon egy ilyen magyarul fölszabadult valaki volt, aki nem tudta mit kezdjen a szabadságával. Egy képre nagyon emlékszem, ahol sokaságos figurával dolgozik gyönyörű színekben, de bizony ezek a figurák alig láthatják s találják meg egymást. Úgy képzelem, hogy Hollósy Simon ilyenféle képekkel akart örülni az ő felszabadultságának, holott mestere volt a rajznak.

Robusztus, nagy magyar piktor, akire szinte rákényszerít irodalmiságomban a Vajda Jánosra mutató, mert ijesztően hasonló sorsúak.

Magyar és alkotásra hívott zseni volt és nagyszerű pedagógus: ezt is lehetne néhány klasszikus példával magyarázni. Ezt a furcsa, bánatos nagyságát a kiemelkedő magyar géniuszának, ki oltári szentségétől majdnem megfosztva, él mégis, s örül, hogy új életeknek, új művészegyéniségeknek szolgálhat. Nem hiszem egy percig, hogy ne fájlalta volna a legönösebb, legművésziőbb dicsőséget, de azt se, hogy nem valósággal művészet volt neki a tanítás. Még öreg sasnak se mondhatom, mert nem volt öreg, csak éppen a nagyon magasat nem tudta beszárnyalni."

(Ady Endre 1918)

* * *

A márciusban Kolozsvárott rendezett nagyszerű kiállításra emlékezve közöljük a Szabadság 2002. március 16-i számából:

Kopacz-ikonográfia

Honnan tudhatnánk, hogy amit pillanatnyilag érzékelünk, az a valóság? - teszi fel a kérdést katalógusa mottójában Kopacz Mária. S ami Platontól napjainkig a filozófia egyik meglehetősen elvont drámai alapkérdése, ha más szinten is, de konkrét tartalomra lel a képzőművész ars poeticájában, s a tárlatlátogatónak a kiállítás képeihez való viszonyulásában.

Ebből a némiképp filozofikus szempontból kiindulva szemlélem a kiállított anyagot. Szemlélem, mondom, mert igyekszem első látásra nem viszonyulni, nem besorolni, nem osztályozni, bármennyire macakskodik is a rendszer teremtésére idomított értelmem. Mi az, amit látok? Mit ébresztenek bennem a képsorok? Mit látott bennük a festő, amikor életet adott nekik? S mi közük ezeknek a munkáknak a kérdőmondatához, amelyet fejtegetésem kezdetén idéztem? Nem hinném, hogy azoktól a kérdésektől, kérdőöktől igyekszik védeni magát, amelyek, akik a valóság hiányát kifogásolják képein...

A megnyitón, s utána személyes beszélgetések során, a látásmódok, megítélések tág skálájával szembesültem, és állapítottam meg, hogy mennyire mást vélünk felfedezni, mi nézők, ugyanazokon a munkákon. Tehát véleményemmel menthetetlenül magamra vagyok utalva, a saját látásom, ízlésem, értékítéletem ketrecébe vagyok zárva.

A színekavalkád és a tematika - amely főleg a cirkusz, a cirkuszi kelléktár és menázséria világát idézi - tökéletes harmóniában van. S ez már szinte elég is a sikerhez. Sellők, madarak és madáremberek, állatok és félig állat, félig-negyedig ember fantázialények, artisták, bohócok tánca kavargó a vásznon. Jobban mondva ennek a nagy kavargásnak, ennek a pillanatra meg nem álló, pillanatra sem szünetelő körforgásnak, tumultusos zajlásnak, tarka kavalkádnak a darabkáit rögzíti a művész. A tudatalatti valóságfoszlányait vetíti ki képzelete és pillanatnyi hangulata különbejáratú, privát képernyőjére és teremti meg festői világát, talán úgy is mondhatnám: tárulkozik ki a néző előtt. Minden festői eufemizmus, finomkodó takarogatás nélkül meri vállalni önmagát. Teheti. Hiszen világa olyannyira gazdag, olyannyira összetett, hogy éppen eme tökéletes hangulati - lelki sztriptíz révén válik izgalmassá, izgatóvá, egyénivé és megismételhetetlenné. Olyan festői védjegy ez, - amely nem szorul a különféle áramlatok mankójára, a nagy meste-